

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Caput 10. Circa personas à Tributis, & gabellis soluendis exemptas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

Expresse Lessius libro secund. cap. 3. dub. 8. n. 67. asserens, esse communem doctorum sententiam Malder hic, tr. 5. cap. 6. dub. 4. & alij multi, quos asserit Diana p. 1. tr. de parlamento, ref. 59.

113
Auctoris
resoluitur.

Existimo, in eo casu quo probabiles sunt rationes pro iustitia, & pro iniustitia tributi, Principem licet petere, & subditum licet negare. Quia uterque opinionem probabilem sequitur, & dari potest bellum iustum ex utraque parte propter ignorantiam veritatis, quæ ex una parte intercedit. Quamvis autem Valquez dub. 5. num. 6. asserat principem tributum imponendo, debere sequi opinionem probabilem, quia index est, alij tamen dicunt, satis esse, si probabilem opinionem sequatur. Lessi. & Turrian. ubi supra.

DVBIVM XXVIII.

Gabellarius dubitans de Tributi iustitia exigens sit peccatne si subditus Regia non sit, nec ad exigendum compellatur?

114
Status que-
stio.

Subditus compellitur à Rege, licet dubitet de iustitia tributi, non peccat illud exigendo, si tamen prius consulaverit viros doctos, & illis consultis adhuc dubium perseveret. Nam obedientia debita subditum excusat. Questio autem est, si non sit subditus, nec ad tributum exigendum compellatur, an illud exigens peccet?

115
Peccat, si
non sit sub-
ditus.

Peccat quidem si non sit subditus, nec compellatur, sed se ingereret cum tali dubio, ad tributum exigendum. Quia periculo errandi in re grani exponitur, cum ex huiusmodi dubio stare iustitiam videatur pro subditis, à quibus tributum est exigendum. Sic Mol. d. 674. n. 7. Sanch. l. 2. consil. c. 4. dub. 7. & alij, quos asserunt.

116
Non pec-
cat.

Minimè peccat, etiam si subditus non sit, nec compellatur. Quia indicare potest Regem esse prudentem, neque imponere tributa absque doctorum hominum consilio. Ita Valq. quem citat, & sequitur Turrian. hic, d. 46. dub. 6. n. 4.

117
His adha-
reo.

His adhaereo. Quia si exactio tributi in non subdito iniusta esset, etiam in subdito esset iniusta. Subditus enim obedire nequit, si quod præcipitur iniquum est. Si igitur subditus excusatur à crimine, quod inducit sibi iustum imperari, cur ob eandem rationem qui subditus non est, non excusabitur. Obligari autem subditum à Principe non obstat, quominus à crimine excusetur, cum debeat præcepto iniquo non obedire.

CAPVT X.

Circa personas à Tributis, & gabellis solvendis exemptas.

DVBIVM XXIX.

Potesne Princeps exemptionem à Tributis solvendis vendere?

Etiam est posse Principem ex causa ista aliquos à tributorum solutione eximere, quomodo de facto novius in Hispania exempti sunt non ab omnibus, sed ab aliquibus solvendis. Quia ad rectam Reipublicæ gubernationem spectat, ut qui de ipsa eximie meriti sunt, & qui eam suo periculo, vel sanguine fuere tutati, peculiari-ter ultra alios remunerentur. Sanchez libro secund. Consil. cap. 4. dub. 60. Sotus l. 3. de iust. quest. 6. artic. septim. concl. 4. Molina d. 673. numero secund. Profecto hæc doctrina procedit, etiam si ex nobilitate, & exemptione alicui concessa, sequatur indirectè, quod alij plus solvant, decrefcente numero eorum: qui solvant. Potest enim intercedere causa, quæ id totum inflicet ob rectam (ut dixi) Reipublicæ gubernationem, quæ illi modice læsioni præponderat. Sanchez numero tertio. Unde etiam medici, Doctores, Milites, & alij similes, qui Reipublicæ utiles sunt, rationabiliter eximi possunt, & hac exemptione inuitari, ut ad aliquam Urbem adveniant, cui possint deferre. Imò posse eis hanc immunitatem concedere Principes inferiores & communitates ipsas, fatetur idem Sanchez numero 8. cum aliis, quia per hoc non gravantur ceteri, in quorum commodum hæc exemptio ordinatur. Certum etiam est, Regem non posse licetè absque rationabili causa, & proportionata hanc exemptionem alicuius concedere. Quia hoc cederet in præiudicium aliorum, qui plus solvere cogentur. His præmissis, requiro, num Rex possit eiusmodi exemptionem, & nobilitatem non solum concedere ad remuneranda merita, sed etiam vendere.

118

Certa præ-
missa.

Minimè potest, nisi remittat de tributo debito partem illam, quam exempti debebant solvere. Quia alias reliqui plus solvere cogentur. Sic Sotus, Palacios, & alij apud Sanchez libro secundo consil. capit. 4. dub. 61. numero hanc.

119

Non potest
vendere

Potest equidem. Quia negari non potest, quod queat esse causa iustificans talem venditionem, etiam si non remittatur pars illa de tributo reliquo, v. g. si Rex haberet iustam causam exigendi à subditis ultra consuetum tributum, cuius loco venderet exemptiones illas,

120

Eam ven-
dere potest.

illas, ut pretio accepto populum ab illo alio onere non tributū liberaret. Vel quando populi parati non sunt, ut contribuunt necessarium pro aliqua virginti necessitate, cui pretio illo Rex potest providere. Ita Corduba, & alij, quos refert, ac sequitur Sanchez, *ubi sup. num. 6. Mol. citat.*

121 Idem aliter, sed cum Molina admonuerim; quod ad fieri possit, hæc esse vitanda. Quia non sine periculo maiorum postea onerum imponendorum fiunt.

DVBIVM XXX.

Quando is, cui Rex vendidit, vel locavit in Tributu exigendi postea illud alteri vendidisset, vel locasset iste venditor vel locator debetne secundo emptori, vel conductori Tributum solvere, quod alioquin solvere debuisset, si ius ad Tributum id non accepisset à Rege?

122 Non debet solvere. Quia ipse non vendidit, vel locavit nisi ius, quod habebat: non autem habebat ius exigendi à semetipso, cum nemo adversus semetipsum ius non habeat. Sic Bart. Bald. Boët. apud Sanchez. l. 2. *confil. c. 4. dub. 19. n. 1.* Ipseque probabile esse proficitur.

123 Debet solvere. Debet equidem solvere gabellam, nisi aliud in contractu venditionis, vel locationis explicet. Quia hic vendit, aut locat ius illud, quod Rex habebat, & quod Rex prius in eum transulerat: Rex autem habebat ius accipiendi etiam ab ipso gabellam. Ergo id totum secundo emptori, vel locatori dat, nam licet hoc ius confusum fuit in primo, postea tamen potest separari, & remanere in secundo: Sicut etiam ille primus dat ius, quod ipse habebat, ad gabellam exigendam ab ipso secundo, licet hoc etiam ius in illo secundo emptore, vel conductore confundatur. Ita Parladorus, & Berachinus, quos refert, & sequitur Sanchez *ubi sup. n. 2.*

124 Longè probabiliorem hanc sententiam esse crediderim. Nam si conduxisti fructus & redditus alicuius ducis, vel Marchionis, cui tu etiam solis annuum censum trium millium aureorum, & postea eiusdem Principis fructus, & redditus alteri locas: non videtur dubium, quod in iis cōcludatur annuus ille census, quem Principi illi solvis, & qui est bona pars illorum reddituum. Ratio est, quia tu censuris locare totum illud ius, quod Princeps habebat, in quo continebatur etiam ius ad censum à se solvendum. Similiter ergo in casu nostro transferre censuris totum ius ad gabellam à te solvendam. Unde contraria sententia contraria fundamentum. Abnego enim, locari à te solum ius, quod tu habebas, sed locas totum ius, quod habebat Rex, & eodem modo, quo habebat.

DVBIVM XXXI.

Exemptio à Tributo solvendo concessa à Rege alicui, servandane est à successore, quando concessa est in perpetuum?

125 Servanda est equidem. Quia plerumque huiusmodi exemptio continetur absque remunerationem, quæ plant concessio iam transit in pactum. Sic Lugo Card. *com. 2. de inst. d. 36. n. 98.*

Non est servanda. Quia Rex nequit in successoris præiudicium concedere regalia, & eius iura imminuere: qualia videntur esse tributa regi debita: Ita Bald. Greg. Lopez, quos affert, & sequitur Sanchez. l. 2. *Confil. cap. 4. dub. 61.*

Ego autem ex Cardinalis Sapientissimi ei herens mente distinguo. Si concessa fuit mera voluntate, & sine causa sufficienti, revocari à successore poterit, vel moderanda erit iuxta causæ meritum, ne eius iura (haud inultè) laedantur. Si vero concessa fuit ex causa, quæ ob remunerationem, concessionem huiusmodi exigat, servanda erit. Quia (vti Lugo ait) iam transit in pactum, & multo magis si ex contractu oneroso fuit concessa. Enim vero potissima radix exemptionis à gabellis pertinet ad personas Ecclesiasticas. De qua exemptione *Vol. 10. lib. 59. par. 2.* loquutus, plura in præsentī Cap. ult. adiciam.

CAPV'T XI.

Circa res, vel contractus, ex quibus Gabella est solvenda.

DVBIVM XXII.

Debeturne ex permutatione gabella quando quis debebat pecuniam tibi, & postea pro debito muticam (v. grat.) soluit?

128 X quibus contractibus vel rebus gabella debeatur, haud potest regula generalis adici, cum res penes eos de quibus loquitur, habeat singulis prout viciis hæ, vel illæ gabellæ possunt imponi. Postumus tamen doctrina generalis fieri tradendo regulas generales ad cognoscendum, quando, & quibus in casibus gabella debeatur.